

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 02/08/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 151

THUẬN CẢNH, NGHỊCH CẢNH ĐỀU LÀ CẢNH TỐT

Trong tu hành, nghịch cảnh luôn nhiều hơn thuận cảnh, thuận cảnh và nghịch cảnh đều là tăng thượng duyên cho chúng ta. Hòa Thượng từng nói, trong nghịch cảnh chúng ta có tâm cảnh giác nhưng trong thuận cảnh chúng ta thường chủ quan, mất cảnh giác. Người thế gian cũng nói: “Chiến trường không làm người chết nhưng thương trường khiến người gục ngã”. Khi gặp nghịch cảnh chúng ta thường sinh tâm chán ghét, muốn mọi việc thuận ý vừa lòng. Hòa Thượng từng nói, chúng ta nắm tay Phật cùng đi, Phật Bồ Tát trong cảnh giới thanh tịnh, chúng ta thì vẫn ở trong trạng thái phân biệt, chấp trước, loạn động.

Đối với người tu hành thì nghịch cảnh là tốt. Hòa Thượng từng nói, bệnh khổ là do Phật Bồ Tát từ bi, an bài cho chúng ta. Nếu chúng ta không có bệnh khổ chúng ta sẽ không cảnh giác, không có tâm “*viễn ly Ta Bà hân cầu Cực Lạc*”. Phật Bồ Tát từ bi an bài nghịch cảnh, chương duyên cho những người có tâm tu hành, muốn vượt thoát sinh tử. Nếu chúng ta không thấu hiểu việc này thì khi bị bệnh chúng ta sẽ có tâm oán trách.

Khi tôi bị bệnh, có người nói đây là do tôi bị quả báo vì đã dịch sai đĩa của Hòa Thượng giảng. Nếu tôi không bị bệnh, hai tay tôi vẫn sử dụng được máy tính thì đến bây giờ tôi sẽ vẫn tiếp tục ngồi phiên dịch. Khi tay tôi không thể đánh máy tính được nữa, tôi nhận thấy mình vẫn có thể nói được nên tôi đi khắp nơi để làm giáo dục. Ngày đó, tôi cũng đã từng khởi tâm oán trách vì không thể ngồi phiên dịch được nữa, gần đây, tôi mới thấu hiểu rằng Phật rất từ bi, Phật muốn tôi thu xếp hành trang để về với Phật. Nếu tôi còn làm được nhiều việc thì tôi sẽ tiếp tục làm, không chuẩn bị cho mình những hành trang cần thiết. Mọi sự, mọi việc của đời sống tu hành đều là do Phật an bài. Chúng ta cho rằng Phật không từ bi vì chúng ta nhìn chưa thấu, quán chưa thông.

Trước đây, mỗi lần uống thuốc tôi cảm thấy phiền phức, hiện tại, mỗi lần uống thuốc tôi nhận thấy đây là cơ hội tốt để nhắc mình niệm Phật. Mỗi lần uống thuốc, tôi niệm Phật khoảng 30, 50 lần. Hòa Thượng thường nói: “**Cảnh duyên không tốt xấu, tốt xấu do tâm ta**”. Chúng ta có sức khỏe thì chúng ta thường sẽ đi khắp các nơi, không có thời gian phản tỉnh. Tất cả chương ngại, bệnh khổ đều là Phật từ bi an bài cho chúng ta. Nhiều người học Phật, niệm Phật luôn mong mình không bị bệnh, không gặp chương ngại. Có người niệm Phật khoe với tôi, mọi việc của họ đều rất thuận lợi, nếu mọi việc

đều thuận lợi thì đến khi đến lúc rời khỏi thế gian thì họ sẽ tham tiếc, đấm cháp. Nếu chúng ta tham tiếc, đấm cháp thì chúng ta sẽ không có cơ hội ra khỏi thế giới Ta Bà.

Hòa Thượng từng nói: ***“Từ ngày chúng ta phát tâm niệm Phật, việc đi đứng nằm ngồi, thậm chí bệnh khổ đều là Phật an bài cho chúng ta”***. Tôi đi đến đâu thì tôi cũng thấy rất nhiều việc cần làm, nếu tôi không bị bệnh khổ thì tôi sẽ không có thời gian rảnh để quán chiếu, tu tập. Hiện tại, khi nhìn qua ảnh, tôi cũng thấy rõ các việc đang diễn ra ở các trường trong Hệ thống.

Hòa Thượng nói: ***“Tăng thượng duyên có hai loại một là thuận duyên hai là nghịch duyên, tất cả những việc thuận tình hợp lý là tăng thượng duyên thuận; tất cả những việc phiền não, ác liệt là tăng thượng duyên nghịch, hai việc này chúng ta đều biết vận dụng thì chúng ta mới thuận lợi trên đạo Bồ Đề. Nếu chúng ta chỉ biết sử dụng, ưa thích một bên thì chúng ta nhất định sẽ bị chướng ngại”***.

Đa phần chúng ta chỉ thích thuận cảnh, không tiếp nhận nghịch cảnh trong khi nghịch cảnh là do chính chúng ta tạo ra. Hòa Thượng thường nói: ***“Tất cả là do chúng ta tự tác tự thọ”***. Tự mình làm tự mình chịu. Người thế gian thường nói: ***“Tham thì thâm”***. Tất cả chúng ta đều đang chìm đắm trong ***“tự tư tự lợi”***, ý niệm hưởng thụ ***“năm dục sáu trần”***, ***“tham, sân, si, mạn”***. Có những người, khi chưa tu hành thì những tập khí này ít hoặc nhỏ, khi họ tu hành thì những tập khí này có cơ hội phát tác mạnh hơn. Chúng ta có tập khí xấu ác nên thường làm ra những việc chướng ngại người. Chúng ta chướng ngại người nhưng lại luôn muốn gặp thuận cảnh, trong khi đó, cho dù chúng ta tạo ra thuận cảnh, thiện duyên cho mọi người thì chúng ta cũng chưa chắc gặp thuận cảnh. Người tu hành mà chỉ muốn gặp thuận cảnh thì người đó có phải là người dừng cảm hay không?

Những năm đầu khi tôi dịch đĩa Hòa Thượng, Hòa Thượng nói: ***“Quân tử thấy lợi không màng, thấy khó dấn thân”***. Cảnh Thích Ca Mâu Ni Phật ngồi dưới gốc cây Bồ Đề hàng phục Ma quân là để lại khái thị cho chúng ta là chúng ta phải đối trị tập khí, phiền não xấu ác của chính mình. Nếu chúng ta không dừng mãi, tinh tấn một cách đặc biệt thì chúng ta không thể vượt qua tập khí, phiền não. Chúng ta muốn có nhiều hơn người một chút thì chúng ta đã khởi tâm tham. Khi chúng ta bị tổn hại một chút thì chúng ta thường phiền não, tức giận.

Chúng ta thường niệm Phật như nhai trầu, làm không phải vì chúng sanh mà để tăng thêm bá đồ cho riêng mình. Có người khuyên người khác nên cố gắng đi hộ niệm cho người để khi mình mất có người hộ niệm cho mình. Điều này giống như người thế gian thường đổi công cho nhau khi gieo trồng, gặt lúa. Đây là do họ không tin rằng Phật Bồ Tát luôn ở bên chúng ta, nếu không có người đến niệm Phật thì Phật Bồ Tát sẽ niệm Phật cho chúng ta. Có người cho rằng không nên đến niệm Phật cho người ăn mặn hay người ăn hành, tỏi, trên Tịnh Độ ngũ Kinh không nói như vậy, chúng ta chỉ tin những việc mà trên Tịnh Độ ngũ Kinh nói.

Những năm đầu khi tôi bệnh, tôi không thể ngồi đánh máy nên tôi bắt đầu đi chia sẻ Phật pháp, khuyến khích mọi người cùng làm giáo dục theo tinh thần của Hòa Thượng đã dạy, lấy Tịnh Độ Ngũ Kinh làm nền tảng tu hành, lấy “*Thập Thiện Nghiệp Đạo*” để sửa đổi, hiệu đính ba nghiệp thân, khẩu, ý; lấy “*Đệ Tử Quy*” chuẩn mực của người xưa để đối nhân xử thế tiếp vật. Nhiều người cho rằng tôi xen tạp nên họ dùng mọi cách cản trở tôi, họ đến cầu xin mọi người để họ đừng mời tôi đi giảng, họ bán máy quay phim của tôi để dùng tiền đó đi phóng sanh. Một lần, có người thấy, một người vừa bán một chiếc máy quay phim giống của tôi ở tỉnh Cần Thơ, tôi đã tìm mua lại chiếc máy quay phim đó vì nó đã hỗ trợ tôi nhiều năm.

Sau khi tôi đi làm giáo dục một thời gian, khi các trường được thành lập, hệ thống Khai Minh Đức hình thành, tôi đã quay về học tập, hằng ngày tôi đều niệm Phật, học pháp của Hòa Thượng. Hiện tại, những người cản trở tôi vẫn chưa vãng sanh, họ cũng không làm việc gì lợi ích cho chúng sanh và cũng không còn học pháp của Hòa Thượng.

Hòa Thượng nói, chúng ta phải biết dùng cả thuận cảnh và nghịch cảnh thì con đường đến với Đạo Bồ Đề của chúng ta mới thuận buồm xuôi gió. Hòa Thượng từng nói: “***Có những lúc nghịch cảnh chúng ta phải cắn chặt môi róm máu mà chịu***”. Chúng ta là phàm phu, chúng ta chưa thể luôn tự tại, vô ngại, có những lúc chúng ta phải cắn chặt môi mà vượt qua nghịch cảnh. Chúng ta đang sống trong thế giới Ta Bà nên không thể không có nghịch cảnh. Người thế gian đều có tập khí “*tham, sân, si, mạn*”, họ biết nhiều hay không biết gì thì họ đều ngạo mạn. Tâm ngạo mạn của chúng ta sẽ gây rất nhiều chướng ngại cho người khác, chúng ta gây chướng ngại cho người thì chúng ta không thể không bị chướng ngại.

Hòa Thượng nói: “***Thuận cảnh cũng tốt, nghịch cảnh cũng tốt***”. Lời nói của Ngài rất tự tại vì Ngài đã đạt được cảnh giới đó. Chúng ta mới chỉ nghe và nói lại lời của Hòa Thượng, khi gặp nghịch cảnh chúng ta vẫn phải cắn chặt môi, róm máu thì mới có thể nói: “*Dạ, cũng tốt!*”.

Hòa Thượng nói: “***Tần Cối là một tên nịnh thần luôn dùng mọi cách để hãm hại trung thần, Nhạc Phi là đại trung thần của quốc gia, khi Nhạc Phi mất thì được mọi người thờ cúng một cách trang nghiêm, khi Tần Cối mất thì mọi người làm bức tượng Tần Cối quỳ để mọi người đi ngang qua chửi mắng***”. Nhạc Phi là thị hiện cho những người làm việc tốt, làm tấm gương cho đời, những người này được mọi người kính trọng, tôn thờ; Tần Cối là thị hiện cho người làm việc xấu, bị người đời chửi mắng. Hai người này đều là tấm gương để phản tỉnh thế nhân. Chúng ta ở thế gian, chúng ta đang là tấm gương tốt hay xấu để phản tỉnh thế nhân? Thầy Thái từng nói: “*Một trăm, hai trăm năm sau, chúng ta cũng là những ông Tổ, những tiên nhân, hậu thế sẽ soi xét chúng ta đã làm gì cho thế hệ của họ*”.

Hòa Thượng nói: “***Có người hỏi tôi, Tần Cối đang ở Địa ngục A Tỳ có phải không? Tôi nói: “Tần Cối đã sớm sanh vào cõi lành rồi!”. Vì sao Tần Cối xấu ác như vậy***

mà lại được sinh vào cõi lành? Vì mọi người mắng chửi đã giúp ông ta tiêu nghiệp rồi”. Mọi người mắng chửi vào tượng Tần Cối nên đã giúp ông tiêu nghiệp. Nếu chúng ta bị mọi người mắng chửi, chê bai thì chúng ta đang được tiêu nghiệp. Nếu chúng ta được mọi người tán thán mà chúng ta hoan hỷ tiếp nhận thì chúng ta cũng đang tiêu phước. Nếu những lời tán thán dành cho chúng ta là ***“hữu danh vô thực”***, chúng ta không làm việc đó mà chúng ta được mọi người tán thán thì chúng ta sẽ rất tổn phước. Có một lần tôi đi giảng ở Hải Phòng, người dẫn chương trình đã giới thiệu rất nhiều về tôi, điều này giống như anh ta đưa tôi lên ***“đọt dừa”***, tôi nhắc người quay phim đừng quay đoạn đó. Nếu người ta đưa chúng ta lên đọt dừa thì chúng ta không thể xuống!

Hòa Thượng nói, có những người làm những tấm gương tốt để nhắc mọi người làm việc tốt, thí dụ như Nhạc Phi; cũng có những người làm ra tấm gương xấu để nhắc chúng ta không nên làm những việc xấu ác khiến người đời nguyên rửa như Tần Cối. Từ ngàn xưa đến nay, có những người sẵn sàng hy sinh để bảo vệ Tổ quốc, tuy nhiên cũng có những người bán nước cầu vinh. Gần đây, trong thời gian ở nước ngoài, tôi và học trò có thời gian xem những đoạn video lịch sử nói về những người bán nước cầu vinh, người vạ đời sau vẫn mắng họ là những kẻ phản quốc. Chúng ta phải làm những việc lợi ích cho quốc gia, dân tộc, làm ra tấm gương tốt khích lệ, nhắc nhở người đời sau.

Hòa Thượng nói: ***“Người tốt như Nhạc Phi, hay người xấu như Tần Cối, có ý nghĩa giáo dục rất to lớn, một người là chánh diện dạy chúng ta nên làm những việc tốt, một người là phản diện dạy chúng ta không nên làm những việc xấu ác. Nếu chúng ta có cách nhìn thấu triệt thì hai phương diện này đều là thiện tri thức của chúng ta”***.

Khổng Tử từng nói: ***“Ba người đi cùng nhau ắt có Thầy ta”***. Trong ba người đi cùng nhau, người thứ nhất là chính chúng ta, người làm việc tốt dạy chúng ta nên làm những việc tốt, làm việc tốt sẽ được nhận quả báo tốt; người làm việc xấu dạy chúng ta không nên làm việc xấu, nếu làm việc xấu thì sẽ phải nhận quả báo xấu. Hòa Thượng từng nói, chỉ có Bồ Tát mới dám lao vào trong nghịch cảnh, mới dám làm việc xấu để nhắc nhở mọi người không nên làm việc xấu.

Hòa Thượng nói: ***“Nếu chúng ta biết vận dụng thuận cảnh cũng như nghịch cảnh thì sẽ giống như Ngài Thiện Tài Đồng Tử. Ngài Thiện Tài Đồng Tử đã có hơn 50 lần tham học, trong hơn 50 người mà Ngài đã gặp, không có vị nào không phải là thiện tri thức. Vậy thì ai không phải là Bồ Tát? Tất cả đều là Bồ Tát. Vậy thì người nào không phải là người có đại lợi ích với chúng ta?”***. Khi Ngài Thiện Tài Đồng Tử đi tham học, Ngài gặp người thiện, người ác, những người làm trong những ngành nghề khác nhau, nhưng Ngài đều coi họ là thiện tri thức và học hỏi từ họ. Nếu chúng ta biết vận dụng thì trong nghịch cảnh hay thuận cảnh chúng ta đều học được những điều hữu ích. Hòa Thượng nói nghịch cảnh hay thuận cảnh, tất cả đều là cảnh tốt; người thiện, người ác tất cả đều là Bồ Tát. Nếu chúng ta không tham thấu thì chúng ta không thể

hiểu được ý nghĩa của những lời này. Tất cả mọi người đều làm ra tấm gương để chúng ta học tập, đều là người có đại lợi ích với chúng ta.

Hòa Thượng nói: “**Thuận cảnh, nghịch cảnh, nếu biết khéo vận dụng, khéo dùng thì chúng ta không có một chút chướng ngại nào**”. Chúng ta muốn vượt qua được nghịch cảnh thì chúng ta phải có công phu, có thời gian tu tập. Chúng ta sống ở thế gian, những việc không vừa ý nhiều đến tám, chín phần. Khi gặp nghịch cảnh mà chúng ta phiền não, tức giận thì đường đến Đạo Bồ Đề của chúng ta đã bị chướng ngại.

Hòa Thượng thường dạy chúng ta phải “*nhìn thấu, buông xả, tự tại, tùy duyên, niệm Phật*”. “*Nhìn thấu*” là phải tham thấu, thấu hiểu một cách chắc thật để có thể buông xả, không dính mắc trong tâm. “*Buông xả*” là trong tâm chúng ta hoàn toàn không ghi nhớ, nếu khi gặp việc chúng ta vẫn nhớ lại việc đã xảy ra vậy thì chúng ta chưa thể buông xả. Có những việc chúng ta tưởng đã quên từ lâu nhưng chúng ta vẫn nhớ, nhớ là chấp trước, nếu chúng ta không chấp trước thì chúng ta đã quên hoàn toàn. Chúng ta thấu suốt thì mới có thể buông bỏ, buông bỏ thì mới có thể tự tại. Nếu chúng ta còn vướng mắc, chấp trước, vướng bận thì chúng ta không thể tự tại hoặc chỉ tự tại ở vẻ bề ngoài, không phải từ trong nội tâm. Chúng ta luôn dính mắc nên chúng ta phan duyên cưỡng cầu, không thể tùy duyên.

Nếu chúng ta đã hiểu lý thuyết thì phải thực hành, để thực hành tốt thì cần phải trải qua nhiều năm tháng, có thể là 10 năm, 20 năm, 30 năm. Trước đây, khi nghe Hòa Thượng nói lời này tôi chưa thấu hiểu, sau 20 năm tôi mới dần thâm thấu. Thuận cảnh, nghịch cảnh đều tốt, chúng ta phải biết vận dụng cả hai, trong thuận cảnh thì chúng ta điều tâm, không để mình quá ham thích, trong nghịch cảnh thì chúng ta không để mình sinh khởi tâm chán ghét. Nếu chúng ta biết vận dụng thuận cảnh, nghịch cảnh thì con đường đến Đạo Bồ Đề sẽ thuận buồm xuôi gió.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!